

Declarația cu privire la neconfirmarea legalității alegerilor locale noi pentru funcția de primar general al municipiului Chișinău

Noi, Organizațiile semnatare, membre ale Coaliției civice pentru Alegeri Libere și Corecte, ale Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic, alte organizații neguvernamentale,

Suntem profund îngrijorați și alarmați de hotărârile emise de Judecătoria Chișinău din 19 iunie 2018 și de Curtea de Apel Chișinău din 21 iunie 2018 prin care nu s-a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale primarului general al mun. Chișinău din data 20 mai 2018 (turul I) și 3 iunie 2018 (turul II).

Declarăm cu toată responsabilitatea că suntem în dezacord total cu motivația și argumentele invocate în vederea invalidării votului a peste din 240,000 locuitori ai municipiului Chișinău, sau a circa 40% din electoratul municipiului.

Considerăm că motivația deciziilor Judecătoriei Centru și a Curții de Apel este defectuoasă, neconcludentă și subminează și mai mult încrederea cetățenilor în independență și profesionalismul sistemului judecătoresc.

Ne asumăm dreptul de a face uz de toate mijloacele legale pentru a apăra interesul public și a ne promova poziția expusă în cadrul Declarației de față.

În opoziție cu deciziile emise de instanțele judecătorești și

în susținerea dezideratelor sus anunțate, prezentăm următoarele concluzii:

- **Aplicarea unei pedepse neprevăzute de legislație și pedepsirea a peste 240 mii alegători care au participat la scrutin.** Subliniem că Codul electoral prevede trei tipuri de sancțiuni: juridică (electorală), contravențională și penală. Pentru agitația electorală ilegală se sancționează contravențional candidatul/candidații cu o amendă maximă de 1500 lei (circa 75 Euro). De facto, prin invalidarea alegerilor au fost pedepsiți toți cei peste 240 mii alegători care au participat la scrutin, niciunul dintre care nu a contestat caracterul legal al scrutinului; dar și toți contribuabilii Republicii Moldova care achită taxe în bugetul de stat din care au fost finanțate aceste alegeri locale noi.
- **Argumentarea defectuoasă și neconvingătoare a hotărârilor judecătorești.** Constatata de către Curtea de Apel că îndemnurile concurenților electorali adresate alegătorilor chiar în ziua alegerilor au influențat rezultatele alegerilor, urma să fie analizată prin impactul acestora. Influența putea fi, deopotrivă, negativă și pozitivă. Pentru invalidarea alegerilor era necesar ca Judecătoria Centru să demonstreze că influența a fost negativă. O astfel de dovadă nu poate fi valabilă, decât dacă cetățenii sau concurenții electorali contestă rezultatele alegerilor sau dacă cetățenii se revoltă direct prin intermediul protestelor. Dacă efectul îndemnurilor concurenților electorali din ziua alegerilor a condus la creșterea participării la alegeri în cel de al doilea tur de scrutin, atunci judecătoria urma să demonstreze că o participare mai înaltă dăunează procesului electoral, lucru imposibil de demonstrat. Judecătoria Centru a constatat o influență pe care nu a calificat-o în niciun fel, lucru care descalifică decizia de invalidare a

alegerilor.

- **Hotărâri judecătorești cu impact incert și destabilizator.** Deciziile abstracte ale curților de justiție subminează întreg procesul electoral, care potrivit legislației trebuie să se încununeze cu alegerea primarului municipiului Chișinău. Dacă curțile de justiție au declarat invalidarea alegerilor, ele trebuiau să identifice la modul concret, fără echivoc, vinovații ce urmează să fie eliminați din competiția electorală pentru reluarea votării repetate. Acest lucru nu a fost făcut, iar impactul deciziilor a provocat protestul alegătorilor.
- **Niciun candidat nu a contestat rezultatele alegerilor locale noi din mun. Chișinău,** chiar dacă candidatul clasat pe locul doi a cerut doar constatarea faptelor și încălcărilor similar cu Hotărârea Curții Constituționale din 13 decembrie 2016 privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova. De asemenea, rezultatele alegerilor nu au fost contestate nici de către organele electorale, nici de către misiunile de observare.
- **Continuarea practicii unei justiții selective de către sistemul judecătoresc.** Or, în cazul candidatului Partidului Politic Șor pentru comuna Jora de Mijloc, unde chiar au fost înaintate (atât de către concurenți, cât și de observatori) alegații de încălcare care puteau fi sancționate cu excluderea din cursă a concurentului și implicit anularea alegerilor pe motivul coruperii alegătorilor prin campania agresivă peste plafonul financiar permis de lege, scrutinul a fost validat. Pe de altă parte în mun. Chișinău, pentru o abatere minoră care se sancționează contravențional cu o amendă maximă de 1500 lei (circa 75 Euro) ce poate fi aplicată exclusiv candidatului responsabil de abatere și care nu este prevăzută în lista sancțiunilor juridice ce pot duce la excluderea din cursa electorală, alegerile au fost invalidate, în acest fel de facto fiind exclus din

cursă candidatul învingător.

- **Tergiversarea și lipsa de transparență în procesul de examinare a cazului.** Consiliul Electoral de Circumscripție Chișinău urma în 48 ore de la închiderea secțiilor de votare să transmită procesul-verbal și materialele anexate către instanța de judecată. Numărarea a fost finalizată pe 04.06.2018, ora 12.00, dar materialele au fost transmise în instanță doar pe 11.06.2018. Judecătoria Chișinău în mod ilegal și nemotivat a interzis observarea liberă a procesului de judecată de către reporteri și jurnaliști, ba mai mult, i-a amenințat cu aplicarea sancțiunilor. Subliniem că jurnaliștii în context electoral dispun de aceleași drepturi ca și observatorii, și au acces la toate materialele electorale și pot asista la toate operațiunile electorale, validarea mandatului fiind printre ultimele operațiuni electorale.
- **Prin emiterea deciziilor enunțate de facto are loc suprimarea nejustificată a libertății de exprimare** prin interzicerea îndemnurilor publice de mobilizare a alegătorilor să participe la votare în ziua alegerilor.
- Există dubii tot mai întemeiate că prin invalidarea alegerilor și în situația unui cadru legal imperfect, fapte confirmate în declarații publice ale unor funcționari electorali din cadrul CEC, **există riscul suprimării totale a voinței populare din municipiul Chișinău.** Astfel, există riscul că alegeri repetate să nu mai fie organizate iar capitala țării să fie condusă de primar interimar.
- **Consecințele negative ale invalidării alegerilor.** Atitudinile tranșante ale partenerilor de dezvoltare rezonază cu aprecierile referitoare la eșecul reformei justiției, confirmată odată în plus de deciziile curților de invalidare nejustificată a alegerilor primarului municipiului Chișinău. Îngrijorarea în creștere pentru cele întâmplate din cauza practicilor negative constatate, se poate extinde și asupra

apropiatului scrutin parlamentar ce va avea loc în condițiile sistemului electoral mixt.

- **Protestele alegătorilor față de deciziile judecătorești.** Demararea protestelor alegătorilor chișinăuieni sunt îndreptate spre sensibilizarea cetățenilor întregii țări și a partenerilor de dezvoltare, având drept obiectiv mobilizarea opiniei publice locale și internaționale în vederea restaurării democrației din Republica Moldova. În aceste circumstanțe, este îndreptățită solicitarea de revizuire din partea partenerilor de dezvoltare a condițiilor de acordare a asistenței de tot felul pentru autoritățile din Republica Moldova.

În contextul celor expuse, Organizațiile semnatare solicită instanțelor judecătorești să revină la normalitate, să aplice cu bună credință prevederile legale și să caseze hotărârile emise de Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 19 iunie 2018 și de Curtea de Apel Chișinău prin care nu s-a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale primarului general al mun. Chișinău din data 20 mai 2018 (turul I) și 3 iunie 2018 (turul II).

Organizațiile semnatare își reiterează suportul pentru supremația legii și supremația voinței populare și cheamă toți actorii implicați în proces să dea dovadă de maturitate politică și respect profund pentru tradițiile cu adevărat democratice.

—

www.alegeliber.md – **Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte** este o entitate permanentă, benevolă, constituită din 35 organizații obștești din Republica Moldova cu scopul de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și desfășurarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului Europei și a instituțiilor specializate afiliate acestuia.

Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic este o rețea informală de organizații neguvernamentale creată în Cadrul Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic, constituită în cinci grupuri de lucru pe diferite domenii de expertiză. La momentul actual, au calitatea de membru al PN 85 de organizații ale societății civile din Republica Moldova.

Pentru detalii: Polina Panainte, Secretarul Coaliției, 022 212992, polina@e-democracy.md

[Declaratia CALC privind invalidarea alegerilor locale Chisinau 22 iunie 2018](#)